Raadsmemo

Gemeente Mook en Middelaar

Postadres: Postbus 200, 6585 ZK MOOK
Bezoekadres: Raadhuisplein 6 Mook
Telefoon: (024) 696 91 11
Fax: (024) 696 19 39
E-mail: gemeente@mookenmiddelaar.nl
Internet: www.mookenmiddelaar.nl

Aan: Gemeenteraad
Van: College van B&W
Portefeuillehouder: F.N. Dillerop
Afdeling: Sociaal
Doc.-Nr: CM23.2455
Datum: 7 november 2023
Onderwerp: Integraal Preventieplan naar aanleiding van de brede SPUK

Geachte leden van de gemeenteraad,

Aanloop en doelstelling brede SPUK
Op 14 december 2022 is het Hoofdlijnen Sportakkoord II “Sport versterkt” ondertekend door minister Conny Helder van Langdurige zorg en Sport, NOC*NSF, Platform Ondernemers in de Sport (POS), VNG en VSG. Het Sportakkoord II borduurt verder op het Sportakkoord I en legt de nadruk op de verbinding met het GALA (Gezonde en Actieve Leefstijl Akkoord), het IZA (Integraal Zorg Akkoord), het programma School & omgeving en de Maatschappelijke Diensttijd.

Op 3 februari 2023 hebben het ministerie van VWS, de VNG, Zorgverzekeraars Nederland en GGD GHOR Nederland, het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ondertekend. In het akkoord is afgesproken hoe preventief gezondheidsbeleid kan worden versterkt en duurzaam kan worden geborgd. Stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040.

Om de diverse afspraken te kunnen uitvoeren, is voor alle gemeente een brede SPUK-regeling in werking gesteld. Een SPUK is een Specifieke Uitkering. Dit houdt in dat het Rijk ons middelen geeft die aan een specifiek doel moeten worden besteed. Binnen deze brede SPUK zijn het GALA, het Sportakkoord II, het Preventieakkoord en de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC) ondergebracht. Het Sportakkoord, het Preventieakkoord en de BRC zijn regelingen waar onze gemeente in de voorgaande jaren al gebruik van heeft gemaakt.

Indeling brede SPUK
De Brede SPUK-regeling is gericht op gezondheid, sport- en beweegstimulering, cultuurparticipatie en het versterken van de sociale basis. Daarbinnen vallen verschillende onderdelen met elk een vast beschikbaar budget per gemeente. In totaal is er voor alle gemeenten € 300 miljoen per jaar beschikbaar binnen de brede SPUK. Dit zijn de bedragen voor onze gemeente:

	2023	2024	2025	2026
1. Lokaal Sportakkoord	€ 4.418	€ 4.418	€ 4.418	€ 3.397
2. Brede regeling combinatiefuncties	€ 30.416	€ 30.415	€ 30.415	€ 29.383
3. Terugdringen gezondheidsachterstanden	€ 6.797	€ 6.797	€ 6.797	€ 6.794
4. Kansrijke Start	€ 5.098	€ 5.437	€ 5.437	€ 6.794
5. Mentale Gezondheid	€ 2.379	€ 1.699	€ 1.699	€ 0
6. Aanpak overgewicht obesitas	€ 5.947	€ 5.947	€ 5.947	€ 0
7. Valpreventie	€ 17.502	€ 16.142	€ 16.142	€ 16.644
8. Leefomgeving	€ 3.398	€ 3.398	€ 3.398	€ 0
9. Opgroeien in een kansrijke omgeving (middelengebruik) & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 850	€ 850	€ 850	€ 0
10. Versterken sociale basis, inclusief stimuleren woonvorm & Scheiden Wonen-Zorg	€ 12.404	€ 12.234	€ 12.234	€ 9.171
11. Mantelzorg	€ 3.398	€ 3.398	€ 3.398	€ 3.057
12. Eén tegen Eenzaamheid	€ 3.398	€ 3.398	€ 2.719	€ 0
13. Welzijn op recept	€ 1.869	€ 3.228	€ 3.908	€ 4.586
14. Programma Versterking kennisfunctie GGD	€ 850	€ 850	€ 850	€ 0
15. Coördinatiekosten regionale aanpak preventie	€ 3.025	€ 2.481	€ 2.481	€ 0

Figuur 1: Overzicht financiën brede SPUK gemeente Mook en Middelaar

Herijking Sportakkoord
Vanuit de brede SPUK zijn gemeenten voor 2 opgaven gesteld: het herijken van het bestaande Sportakkoord en het maken van een integraal plan van aanpak voor de gehele brede SPUK.

De herijking van het Sportakkoord is afgelopen juni afgerond en is in samenwerking met onze partners tot stand gekomen. We hebben samen met de Kerngroep van het Lokaal Sportakkoord, het bestaande Sportakkoord Mook en Middelaar geëvalueerd en herijkt. Sport- en beweegaanbieders (middels het sportcafé), het onderwijs, de kinderopvang, maatschappelijke organisaties en gemeente zijn met elkaar in gesprek gegaan om de opgaves en thema's te bespreken en concrete ideeën uit te wisselen. Dit heeft geleid tot een nieuw Sport- en Beweegakkoord Mook en Middelaar. Hierin staan drie thema's centraal:

- Samen (blijven) bewegen en sporten
- De toekomst van de Sport- en Beweegaanbieder
- Een uitnodigende en Beweegvriendelijke Omgeving

Integraal plan van aanpak
Ten aanzien van de gehele brede SPUK (het Sportakkoord vormt hierin een onderdeel), heeft de gemeente Mook en Middelaar middelen aangevraagd bij het Ministerie op alle onderdelen van de brede SPUK. De afgelopen maanden zijn we aan de slag gegaan met het opstellen van een integraal plan van aanpak op al deze onderdelen van de brede SPUK.

Verbreding naar preventie en gezondheid
Eerder zetten we ons al in op het vlak van Sport door onder andere ons sport-, beweeg- en cultuurstimuleringsprogramma MOVE, het Preventieakkoord en het Sport- en Beweegakkoord. Met behulp van het preventieplan verbreden we dit naar preventieve gezondheid in de breedste zin van het woord, voor elke inwoner van onze gemeente. In het preventieplan leggen we de verbinding tussen sport, bewegen, gezondheid, preventie en de sociale basis. Door slim om te gaan met de beschikbare budgetten, willen we zo optimaal mogelijk bijdragen aan een actief en gezond leven in onze mooie gemeente.

De verbreding naar preventie en gezondheid is ook in lijn met landelijke ontwikkelingen. Naast het GALA akkoord, zijn er ook in het Integraal Zorgakkoord 2022 (IZA) afspraken gemaakt over preventie. Het IZA akkoord heeft als doel de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Beide akkoorden vragen extra aandacht voor het terugdringen van vermijdbare gezondheidsverschillen bij kwetsbare groepen. De brede SPUK-regeling en de financiering uit het IZA-akkoord vullen elkaar aan. Voor het IZA-akkoord werken we samen binnen de regio Nijmegen, hier zit ook ons zorgkantoor. Op 6 november 2023 zijn alle gemeenteraden uit de regio geïnformeerd over het proces dat we doorlopen voor het IZA binnen het Rijk van Nijmegen.

Doelen Integraal Preventieplan
Binnen het integrale plan van aanpak staan de doelen van het GALA centraal, dit zijn:

1. terugdringen gezondheidsachterstanden (waaronder Kansrijke Start);
2. een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten;
3. het versterken van (de verbinding met) de sociale basis;
4. een gezonde leefstijl;
5. versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid;
6. vitaal ouder worden;
7. domeinoverstijgende inzet vanuit een regionale preventie-infrastructuur.

De doelen van GALA en de bijbehorende thema's van de brede SPUK zijn in verschillende hoofdstukken uitgewerkt en beschreven in het Integraal Preventieplan. Per hoofdstuk zijn de concrete acties en maatregelen benoemd, ook is de planning aangegeven, op welke manier we samenwerken en is inzicht gegeven in de financiën.

Financiën brede SPUK zijn beperkt
Ten aanzien van de financiën is het belangrijk om aan te geven dat de middelen vanuit de brede SPUK beperkt zijn. De Brede SPUK-regeling maakt het mogelijk om een gering aantal extra activiteiten en interventies in te richten voor onze inwoners. Voor het grootste gedeelte bestaat de Brede SPUK uit middelen die we reeds eerder ontvangen en die nu gebundeld zijn onder deze regeling. Het is dus niet zo dat het allemaal extra geld is. Het aantal extra activiteiten en interventies die we hiervoor kunnen doen is daarom beperkt. Extra activiteiten die we doen zijn bijvoorbeeld de aanpak gezond gewicht en obesitas voor kinderen en de uitbreiding van de rol van beweegcoach voor de leeftijdsgroep 25 tot 60. We hebben hierbij rekening gehouden met de motie die afgelopen juli in de raad is aangenomen, bijvoorbeeld door de uitbreiding van de beweegcoach te beperken tot de middelen die we vanuit de brede SPUK hiervoor krijgen.

Samenwerking
Het betreft een integraal plan van aanpak dat in samenhang met partners is opgesteld en wordt uitgevoerd. Bij het opstellen van het plan is gebruik gemaakt van bestaande structuren en netwerken. De samenwerking met de partners doen we op verschillende niveaus. We doen dit met lokale partners voor de gemeente Mook en Middelaar, op onderdelen samen met de gemeente Heumen en voor bepaalde onderdelen in regionaal verband binnen de regio Rijk van Nijmegen. Op de thema's wordt hieraan in 2023 t/m 2026 uitvoering gegeven.

Proces brede SPUK
Alle gemeenten zijn gevraagd om hun plannen te laten vaststellen door de verschillende colleges. Hierna moest het plan voor 30 september worden aangeleverd bij een kerngroep van de VSG/VNG ter beoordeling. Het college heeft het plan afgelopen september vastgesteld. We hebben ook de beoordeling ontvangen van de kerngroep; dit was een positief advies. De VSG heeft nog aan ons teruggegeven dat ons plan in positieve zin is opgevallen door de compleetheid, integraliteit en duidelijke fasering die is aangegeven met concrete acties. Het plan zien zij als een voorbeeld voor andere gemeenten hoe zij verder moeten met de uitwerking van de brede SPUK.

Het Integraal Preventieplan is in oktober samen met het positief advies aangeleverd bij DUS-I, waarbij we de middelen voor 2024 t/m 2026 hebben aangevraagd. We gaan de komende jaren verder uitvoering geven aan het Integraal Preventieplan.

In de bijlage is het Integraal Preventieplan bijgesloten. Mocht u meer informatie willen over het Integraal Preventieplan, dan is het college van harte bereid om hier een toelichting op te geven tijdens een raadsinformatiebijeenkomst. Wij even u daarom graag de suggestie mee een dergelijke avond in te plannen.

Bijlagen:
1. Integraal Preventieplan (met bijlagen)
    a. Infographic Maatschappelijke waarde van sport en bewegen
    b. Overzicht van niveau van samenwerken op onderdelen brede SPUK
    c. Sport- en Beweegakkoord
    d. Overzicht van acties en maatregelen Sport- en Beweegakkoord
    e. Plan van aanpak Gezond Gewicht en obesitas
    f. Plan van aanpak Valpreventie
    g. Opdracht GGD inzake GALA en IZA

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De gemeentesecretaris,
drs. W. Mariman

De burgemeester,
mr. drs. W. Gradisen